

▣ **Марцан-Хелерсдорф, највећа четврт од панелних зграда у Европи, постао је упориште младих неонациста. Онде има људи који се томе супротстављају, али често морају и сами да се припазе. Репортер ДВ био је тамо.**

Ане (30) се не боји, али је опрезна. Активно се бори против десничарског и расистичког насиља у Берлину – због чега је и сама на мети екстремиста. Због безбедности користи псеудоним.

Већ годинама посматра екстремну десничарску сцену у берлинској четврти Марцан-Хелерсдорф. Има уличних напада, пропаганде и свакодневног расизма. „Овде има неонациста који желе да покажу доминацију на улици – налепницама и графитима поручују: ‘Ово је наш крај’“, каже Ане за ДВ.

Широм Берлина постоје млади људи попут ње, који бележе десничарске и расистичке инциденте како би размере опасности постале видљиве и жртве добиле глас. „Људе нападају због ружичасте косе или јакне чији се бренд сматра ‘левим’. Забележили смо и више пљачки с неонацистичком позадином“, наводи Ане.

Контрасти на рубу града

Марцан-Хелерсдорф је својеврсни град у граду. Реч је о највећем европском насељу панелних зграда – блокова, на које се у Немачкој често гледа као на „бетонске спаваонице“ и реликт комунизма.

Марцан је социјално жариште у којем је свако четврто дете сиромашно. Истовремено, то је простор богат зеленилом, привлачан породицама, с највећим немачким насељем породичних и вишестамбених кућа.

Упркос повезаности с градским средиштем – свега 20 минута вожње подземном железницом до Александерплаца – многи становници ретко напуштају крај.

„Има младих који никада не изађу из кварта. То је реалност у којој цео живот стане у један крај“, каже Ане.

Годинама млади неонацисти покушавају да ојачају упоришта у Берлину, посебно у Марцан-Хелерсдорфу. Међу најистакнутијима су групе „Немачка омладина напред“ и „Млади и јаки“, против којих су прошле среде (6. мај) спроведене рације широм Немачке.

Мржњу према квир особама, мигрантима и политичким противницима шире на друштвеним мрежама, али и на улицама – на пример током напада на поворку Кристофер стрит деја. Полиција је тада саопштила да су двојица починилаца била млађа од 14 година.

Насиље је често прикривено иза наизглед мирних и уређених улица. Током новинарског обиласка, пролазник је репортеру добацио „Хајл Хитлер“, док се неколико стотина метара даље на стубу расвете налазила налепница с поруком „Немачка Немцима“.

Ане редовно прима позиве жртава: „Људи су се скривали и бежали од група од десетак младића. Млади су бивали брутално претучени.“

Како каже, осећај несигурности расте, а многи трипут размисле како ће се обући или понашати ако су млади и отворено антифашистички настројени.

Мета су посебно квир особе и мигранти

Пораст насиља примећује и заменик градоначелника овог берлинског округа Гордон Лем, који је овде растао. У разговору за DW упозорава да су квир особе све чешће на мети. „Немамо квир кафиће нити довољно сигурних простора. Млади се све мање усуђују да отворено показују ко су.“

Лем говори и о вредносном заокрету међу младима: традиционалне родне улоге поново се намећу, подстакнуте општом друштвеном несигурношћу. „Људи се затварају у себе, желе да буду неприметни. Стил одевања и изглед често служе као заштитни оклоп.“

Сличну свакодневну тврдоћу осећа и Фарзанех (30) чија породица потиче из Авганистана, а она је рођена у Ирану. У Хелерсдорфу живи одавно. Свакодневни расизам пријавила је Берлинском регистру: вређања, погледе у продавницама и јавном превозу.

„Расизам тако почиње“, каже. Ипак, не одустаје. „Нисам слаба зато што сам жена. Могу да се заштитим.“ Упркос свему и даље воли Берлин и радо живи у Немачкој.

Отпор из суседства

Отпор мржњи долази и из локалне заједнице. Барбара Јунгникел, педагошкиња евангелистичке црквене заједнице, једном недељно отвара преуређени грађевински контејнер – „Кафић на точковима“. Од 2013. године, када су десничарске групе протестовале против смештаја избеглица, покушава разговором да врати поверење у суживот. Уз кафу и кекс.

То су мали кораци, али снажна порука. Ане, Фарзанех, Барбара Јунгникел и Гордон Лем не желе да препусте Берлин гласној мањини која шири мржњу. Њихов ангажман показује да се и у сенци растућег екстремизма може – и мора – пружити отпор забрињавајућем тренду у Немачкој.

(Дојче веле)